

ปาฐกถา
ปรีดี พนมยงค์
2564

รัฐสวัสดิการ
เพื่อความสุขสมบูรณ์
ของราษฎร
อัษฎรมย์ ธรรมบุษดี

พร้อมคำอธิบายเค้าโครงการเศรษฐกิจของปรีดี พนมยงค์

รัฐสวัสดิการเพื่อความเสมอภาคสมบูรณ์ของราษฎร

ประชารัฐมัย ธรรมบุษดี

สถาบันปรีดี พนมยงค์
PRIDI BANOMYONG INSTITUTE

รัฐสวัสดิการเพื่อความสุขสมบูรณ์ของราษฎร

ชัยธรรมย์ ธรรมบุษดี

ปาฐกถาปริทัศน์ พนมยงค์ ประจำปี 2564

ISBN	: 978-616-92435-6-4
พิมพ์ครั้งที่ 1	: มิถุนายน 2564
จำนวนพิมพ์	: 1,000 เล่ม
บรรณาธิการบริหาร	: ปรีดีวิชัย พนมยงค์
ที่ปรึกษา	: อิศรียา นิตินันท์ประกาศ บุญญะศิริ, เขมภัทร ทฤษฎีกุณ, กษิติศ อนันทนาธร
บรรณาธิการ	: ณภัทร ปัญญาญจน์
ศิลปกรรม	: กุลพัชร เสนิงค์ ณ ออยุธยา
พิสูจน์อักษร	: ชญาณิษฐ์ แสงสอาด, ปวีตรา ผลสุวรรณชัย, ศิริพร รอดเลิศ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ชัยธรรมย์ ธรรมบุษดี.

รัฐสวัสดิการเพื่อความสุขสมบูรณ์ของราษฎร.-- กรุงเทพฯ :

มูลนิธิปรีดี พนมยงค์, 2564.

176 หน้า.

1. รัฐสวัสดิการ. I. ชื่อเรื่อง.

361.953

จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย:

สถาบันปรีดี พนมยงค์

65/1 ซ.ทองหล่อ ถ.สุขุมวิท 55 แขวงคลองตันเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร: 0 2381 3860 อีเมล admin@pridi.or.th

Website: www.pridi.or.th Facebook: สถาบันปรีดี พนมยงค์

พิมพ์ที่: บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด

เนื้อหาของปาฐกถาเป็นความคิดเห็นอิสระของผู้เขียน

ผู้ที่ประสงค์จะนำข้อความใดๆ ไปจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่

ต้องได้รับอนุญาตจากผู้จัดพิมพ์ ยกเว้นเพื่อการศึกษาอ้างอิงทางวิชาการ

คำนำ

สถาบันปรีดี พนมยงค์ และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มีการจัดงานเพื่อรำลึกถึงท่านรัฐบุรุษอาวุโสปรีดี พนมยงค์เป็นประจำทุกปี

ในวาระ 121 ปี ชาตกาล ศ.ดร.ปรีดี พนมยงค์ และ ครบรอบ 38 ปี การถึงแก่อสัญกรรมของท่านในวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 นี้ ก็เช่นเดียวกัน ทางสถาบันปรีดีฯ ได้มีการจัดงานโดยใช้โอกาสในวันดังกล่าวเผยแพร่ผลงาน แนวคิดและอุดมการณ์ของท่านอาจารย์ปรีดี รวมทั้งเป็นเวทีทางวิชาการเพื่อนำเสนอความคิดในการผลักดันให้ “สังคมไทย” ก้าวสู่ประชาธิปไตยสมบูรณ์ ประชาชนมีความสุขสมบูรณ์พูนสุข สังคมมีสันติธรรม

เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ระลอกสาม ทางสถาบันปรีดีฯ จึงจัดให้มีการบรรยายทางวิชาการทางออนไลน์ โดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ชัยธรรมย์ ธรรมบุษดี มากล่าวปาฐกถา ในหัวข้อ “รัฐสวัสดิการเพื่อความสุขสมบูรณ์ของราษฎร” ซึ่งทางทีมงานของสถาบันปรีดีฯ ได้อัดความจากการบรรยายเป็นหนังสือเล่มที่ท่านถืออยู่นี้

อาจารย์ชัยธรรมย์ ธรรมบุษดี เป็นผู้ที่สนใจค้นคว้าเกี่ยวกับรัฐสวัสดิการมาอย่างต่อเนื่อง อาจารย์ชัยธรรมย์ ได้กล่าวไว้ในปาฐกถาตอนหนึ่งว่า “ปฐมบทของการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมที่มากกว่าประชาธิปไตยทางการเมือง คือความเท่าเทียมกันในทางเศรษฐกิจ การดูแลประชาชนอย่างเท่าเทียมในฐานะสิทธิพื้นฐานในความเป็นมนุษย์ ปฐมบทของการต่อสู้ครั้งนี้เริ่มต้นที่ปี 2475 เค้าวโครงการเศรษฐกิจ ของ ปรีดี พนมยงค์ และ พระราชบัญญัติการประกันความสุขสมบูรณ์ของราษฎร”

การอภิวัฒน์ประชาธิปไตย 2475 นั้น เป็นปฐมบทของการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคทางการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม ซึ่งครอบคลุมประชาธิปไตยทางการเมือง เศรษฐกิจ และ วัฒนธรรม ข้อเสนอเค้าโครงการสมุดปกเหลือง แผนการอภิวัฒน์ทางเศรษฐกิจของปรีดี พนมยงค์นั้น ถ้าวัดตามมาตรฐานปัจจุบันแล้ว เราเรียกว่า “รัฐสวัสดิการถ้วนหน้า” ผนวกรวมด้วยเงินเดือนพื้นฐานถ้วนหน้า การทำให้ทุกคนมีหลักประกันพื้นฐานในชีวิต รัฐสวัสดิการในลักษณะนี้ได้

มีการดำเนินการในประเทศแถบสแกนดิเนเวียมาหลายปีแล้ว และทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดในโลก เป็นเรื่องชะตากรรมของราษฎรไทยที่พระราชบัญญัติการประกันความสุขสมบูรณ์ฉบับนี้ไม่เคยถูกประกาศใช้

อย่างไรก็ตาม “ระบบประกันสังคม” ได้ถูกผลักดันให้เกิดขึ้นในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2533 หลังการเคลื่อนไหวเรียกร้องอันต่อเนื่องยาวนานของนักวิชาการ ขบวนการแรงงานและองค์กรนิสิตนักศึกษา ซึ่งตัวกระผมเองได้ร่วมอยู่ในขบวนการเรียกร้องดังกล่าวด้วย และ ต่อมาจึงมีการขยายสิทธิไปยังการมีสิทธิประโยชน์ประกันการว่างงาน รวมทั้งการเกิดขึ้นของนโยบายสามสิบบาทรักษาทุกโรคและพัฒนาต่อมาเป็น “หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า”

แม้มีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้นของระบบสวัสดิการในประเทศไทย แต่สิ่งที่เกิดขึ้นวันนี้ยังคงห่างไกลความไฝ่ฝันและความตั้งใจของ “ปรีดี พนมยงค์” ที่สะท้อนอยู่ในพระราชบัญญัติการประกันความสุขสมบูรณ์ของราษฎร และ ยังคงต่ำกว่าความคาดหวังของใครต่อใครอีกหลายท่านที่พยายามผลักดัน “รัฐสวัสดิการ” ให้เกิดขึ้นในประเทศนี้ ย่อมเป็นภารกิจของสังคมไทยโดยรวม โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวที่ต้องร่วมผลักดันให้เกิด “รัฐสวัสดิการเพื่อความสุขสมบูรณ์ของราษฎร” ให้เกิดขึ้นในอนาคต

ด้วยความเชื่อมั่นในพลังของราษฎรไทย

รศ.ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ

ประธานกรรมการบริหาร สถาบันปรีดี พนมยงค์

มิถุนายน พ.ศ. 2564

คำนำผู้จัดพิมพ์

ความมุ่งหมายของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน 2475 คือ “การบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎร” ซึ่งนายปรีดี พนมยงค์ เชื่อว่าเศรษฐกิจเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคม ถ้าประชาชนยังไม่มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ ประชาธิปไตยทางการเมืองก็ยากที่จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญลำดับแรกที่ต้องทำภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จึงเริ่มที่การปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับสังคมเสียก่อน โดยจัดวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ หรือ “เค้าโครงการเศรษฐกิจ” ซึ่งถือเป็นแผนแม่บทการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับแรกของประเทศไทยที่เสนอแนวคิด “รัฐสวัสดิการ”

เค้าโครงการเศรษฐกิจได้วางหลักการประกันสังคมแก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย หรือที่ปรีดี พนมยงค์ เรียกว่า “การประกันความสุขสมบูรณ์ของราษฎร” เพราะด้วยเหตุแห่งความไม่เที่ยงแท้ของมนุษย์ไม่ว่าจะยากดีมีจน ทุกคนล้วนต้องประสบกับความไม่เที่ยงแท้แห่งการดำเนินชีวิตด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น ประชาชนทุกคนจึงควรได้รับการประกันจากรัฐบาลตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งสิ้นชีพ ไม่ว่าจะเจ็บป่วย พิกัด หรือชรา ทำงานไม่ได้ก็ดี ประชาชนทุกคนจะต้องได้รับปัจจัยแห่งการดำรงชีพอย่างเพียงพอ รวมถึงมีเงินเดือนพื้นฐานและมีงานทำอย่างถาวร ซึ่งการประกันเช่นนี้จะทำได้ก็โดยสวัสดิการที่มาจากรัฐเท่านั้น

ตรงนี้ต้องทำความเข้าใจด้วยว่า การเสนอเค้าโครงการเศรษฐกิจ เกิดขึ้นในบริบทที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยังมิมีฐานะยากจน ความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจจึงหมายถึงประชาชนมีสิทธิเสมอกันในการที่จะไม่อดตาย ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน จำเป็นที่รัฐจะต้องเข้ามาช่วยดูแลจัดการเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประชาชน ไม่ใช่การไปปรับเงินคนรวยแล้วมาแบ่งเท่าๆ กันแบบลัทธิคอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตาม ความพยายามในการผลักดันเค้าโครงการเศรษฐกิจนี้ ต้องประสบกับแรงต้านทานมาโดยตลอด

หลังเกิดวิกฤตการณ์ไวรัสโควิด 19 ระบาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สังคมไทยได้เดินมาถึงจุดที่มีการมีสวัสดิการถ้วนหน้า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน ก่อให้เกิดกระแสเรียกร้องให้รัฐบาลเข้ามาจัดการดูแลเศรษฐกิจ ให้เกิดความเป็นธรรม และส่งมอบสวัสดิการพื้นฐานให้กับประชาชนอย่างเท่าเทียมกันขึ้นอีกครั้ง

ในวาระครบรอบ 121 ปี ชาตกาลของนายปรีดี พนมยงค์ เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 ทางสถาบันปรีดี พนมยงค์ จึงได้เชิญ รศ.ดร.ษัษฐรัมย์ ธรรมบุษดี มาเป็นผู้แสดงปาฐกถาในหัวข้อ “รัฐสวัสดิการเพื่อความสุขสมบูรณ์ของราษฎร” ด้วยอาจารย์ษัษฐรัมย์ เป็นทั้งนักวิชาการและตัวแทนคนรุ่นใหม่ ที่ศึกษาและเคลื่อนไหวผลักดันเรื่องรัฐสวัสดิการในประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ษัษฐรัมย์เป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจต่อความทุกข์ยากของราษฎรเช่นเดียวกับนายปรีดี พนมยงค์

หนังสือเล่มนี้จะเป็นประตูเชื่อมโยงแนวคิดด้านเศรษฐกิจของปรีดี พนมยงค์ เข้ากับกระแสเรียกร้องให้มีรัฐสวัสดิการของคนยุคปัจจุบัน ซึ่งอาจารย์ษัษฐรัมย์มองว่า ปรีดี พนมยงค์ เป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย การต่อสู้เพื่อความเท่าเทียม และที่สำคัญที่สุด จิตวิญญาณของปรีดี พนมยงค์ คือ “จิตวิญญาณแห่งการต่อสู้เพื่อรัฐสวัสดิการ” ที่จะนำไปสู่ความสุขสมบูรณ์ของราษฎรอย่างแท้จริง ดังเจตนารมณ์ของผู้อภิวัฒน์การปกครอง 2475

ปรีดีวิษณุ พนมยงค์

บรรณาธิการบริหาร

มิถุนายน 2564

คำนำผู้เขียน

ปี 2564 ในวันที่กระแสการย้ายประเทศปรากฏในกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่างมากมาเป็นประวัติศาสตร์ สิ่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่สะสมจากรัฐอำนาจนิยมที่สืบทอดอำนาจมาต่อเนื่อง ตั้งแต่การรัฐประหารปี 2557

ปี 2563 การระบาดของไวรัสโควิด 19 ทำให้เศรษฐกิจถดถอยและความเหลื่อมล้ำ ขยายออก คนรุ่นใหม่และผู้ต่อต้านรัฐบาลอำนาจนิยมรวมตัวกันต่อเนื่อง มีผู้ถูกจับกุม ถูกตั้งข้อหาและคุมขังเป็นจำนวนมาก แม้ไม่ถูกจับกุม ก็ถูกอุ้มหาย จึงทำให้คนรุ่นใหม่อีกนับล้านที่ทัศนะความคิดเห็นทางการเมืองของพวกเขาดำเนินไปอย่างยากลำบาก พวกเขาถูกปฏิเสธการได้เข้าฝึกงานเพียงเพราะแสดงออกทางการเมืองที่สนับสนุนประชาธิปไตย สนับสนุนความเสมอภาค หลายคนถูกปฏิเสธในการเข้าทำงาน หลายคนขาดโอกาสในอาชีพเพียงเพราะปรารถนาความเท่าเทียม

ไม่น่าแปลกใจที่ทำไมกระแส “การย้ายประเทศ” กลายเป็นที่พูดถึง เพราะประเทศนี้ดูสิ้นหวัง ชนชั้นนำจับจองทุกอย่างข้ามรุ่น ความยากจนก็ถูกส่งต่อข้ามรุ่น อำนาจในการทำลายก็ถูกจำกัด สิทธิที่จะส่งเสียงก็ไม่มี แม้แต่จะยื่นหยัดตัวตรงก็ยังเป็นเพียงเรื่องที่หุรหราบเกินกว่าที่ทุกคนจะฝันถึง สังคมนี้หล่อหลอมมาตลอดว่า ผู้ที่ค่อมหัวคูกเขาจะสามารถมีชีวิตที่ปลอดภัย ผู้ต่อต้านแข่งขันก็ต้องแบกรับต้นทุนด้วยตนเอง

ในความเป็นจริงแล้ว โลกนี้ก็ไม่กว้างพอสำหรับการรองรับทุกคน และการจะย้ายประเทศก็ไม่ใช่ว่าเลือกสำหรับทุกคนเช่นกัน ชีวิตของมนุษย์ทับซ้อนและซับซ้อนเกินกว่าที่เพียงแค่เราจะเดินทางออกจากโลกใบเก่า แล้วเราทุกคนจะสามารถเข้าถึงความเท่าเทียมได้โดยอัตโนมัติ

“แม้เราจะไม่มีปัญญาย้ายประเทศ แต่เราเชื่อว่าเรามีปัญญาพอที่จะทำให้ประเทศนี้เป็นรัฐสวัสดิการ” คนรุ่นใหม่ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ ในวันที่ทุกอย่างสิ้นหวังตามที่

ผมได้บรรยายไปข้างต้น เขายังยืนยันว่า “การทำให้ประเทศนี้เสมอภาคเป็นประชาธิปไตย
ที่เท่าเทียม เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในประเทศไทย”

สิ่งนี้ทำให้เป็นเรื่องใหม่ในประวัติศาสตร์ประเทศไทย แม้จะมียุคสมัยของการกดขี่
มากกว่ายุคสมัยของความเท่าเทียม มียุคสมัยของเผด็จการมากกว่ายุคสมัยของประชาธิปไตย
มียุคสมัยของความพ่ายแพ้ของประชาชนมากกว่ายุคสมัยของชัยชนะ แต่มิได้หมายความว่า
ผู้คนยอมจำนนตลอดเวลา ในทุกยุคทุกสมัยมีการตั้งคำถามต่อความเหลื่อมล้ำ ความเป็น
ไปได้ของสังคมใหม่ และแทบทุกครั้งก็ย่อมมีการพูดถึงเงื่อนไขของการพยายามสถาปนา
รัฐสวัสดิการ รัฐที่มีเป้าหมายแรกเพื่อการบำรุงความสุขของประชาชน สร้างสวัสดิการแก่
ผู้คนในฐานะสิทธิพื้นฐาน

หนังสือเล่มนี้จึงชวนทุกท่านกลับไปถึงปฐมบทที่สำคัญของการต่อสู้เพื่อรัฐสวัสดิการ
การต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมในสังคมไทย นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองปี 2475
แถลงการณ์คณะราษฎรฉบับที่ 1 โดยปรีดี พนมยงค์ เค้าวโครงการเศรษฐกิจ ปณิธานว่าด้วย
ความเสมอภาค เพื่อให้เราตระหนักร่วมกันถึงปรีดี พนมยงค์ สามัญชนคนธรรมดา ผู้มีความ
ฝันสามัญว่าด้วยความเสมอภาคของประชาชน ความปรารถนาที่เป็นภาพสะท้อนจากความ
เหลื่อมล้ำของยุคสมัยที่ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน แต่ก็เชื่อไฟแก่คนรุ่นใหม่ที่จะปักหลักต่อสู้
ตั้งคำถาม และทวงคืนประเทศไทยให้เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง

ชัยฐ์รัมย์ ธรรมบุษดี

มิถุนายน 2564

สารบัญ

ปาฐกถา: รัฐสวัสดิการเพื่อความสุขสมบูรณ์ของราษฎร โดย ษัษฐรัมย์ ธรรมบุษดี

ปรีดี พนมยงค์:

จิตวิญญาณแห่งการต่อสู้ 1

การผูกขาดความทรงจำ:

การสืบทอดความเหลื่อมล้ำที่ไม่เคยหมดสิ้น 5

ปฐมบทแห่งการต่อสู้:

เค้าโครงการเศรษฐกิจ โดย หลวงประดิษฐมนูธรรม 11

รัฐประหาร:

การก่อการที่เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าของประเทศ 16

ชนชั้นนำ:

อุปสรรคต่อการสร้างสังคมที่เป็นธรรมในปัจจุบัน 22

คนรุ่นใหม่:

การต่อสู้เพื่อรัฐสวัสดิการ 28

ความสงสัยต่อรัฐสวัสดิการ:

ปลายทางชีวิตที่ดีขึ้น 34

ชวนคุยเรื่องรัฐสวัสดิการ

ดำเนินรายการ โดย ศิโรตม์ คล้ามไพบูลย์ 39

ประวัติผู้เขียน

51

ร่างเค้าโครงการเศรษฐกิจ โดย หลวงประดิษฐมนูธรรม

คำชี้แจง	55
หมวดที่ ๑	
ประกาศของคณะราษฎร	58
หมวดที่ ๒	
ความไม่เที่ยงแท้แห่งการเศรษฐกิจในปัจจุบัน	61
หมวดที่ ๓	
การประกันความสุขสมบูรณ์ของราษฎร	63
หมวดที่ ๔	
แรงงานที่สูญเสียไปและพวกพ้องโลก	75
หมวดที่ ๕	
วิธีซึ่งรัฐบาลจะหาที่ดิน แรงงาน เงินทุน	87
หมวดที่ ๖	
การจัดทำให้รายได้และรายจ่ายของรัฐบาลเข้าสู่ดุลยภาพ	110
หมวดที่ ๖*	
การจัดเศรษฐกิจโดยรัฐบาลต้องระวางมิให้มนุษย์กลายเป็นสัตว์	115
หมวดที่ ๗	
การแบ่งงานออกเป็นสหกรณ์	118
หมวดที่ ๘	
รัฐบาลจะจัดให้มีการเศรษฐกิจชนิดใดบ้างในประเทศ	123
หมวดที่ ๙	
การป้องกันความยุ่งยาก ในปัญหาเรื่องนายจ้างกับลูกจ้าง	126
หมวดที่ ๑๐	
แผนเศรษฐกิจแห่งชาติ	129
หมวดที่ ๑๑	
ผลสำเร็จอันเกี่ยวแก่หลัก ๖ ประการ	134
เค้าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการประกันความสุขสมบูรณ์ของราษฎร	145
เค้าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการประกอบเศรษฐกิจ	152

ປາສູກຄາ:
ຮັດສວັສຕິກາ
ເພື່ອຄວາມສຸຂສມບູຣຸນຂອງຣາຢຸຣ

ໂດຍ ມັຢຸຣຸມຍ໌ ຣສສມບຸຢຸດ໌

ปรีดี พนมยงค์: จิตวิญญาณแห่งการต่อสู้

เมื่อพูดถึง ปรีดี พนมยงค์ หลายคนท่านอาจจะเห็นภาพที่แตกต่างกันออกไป ปรีดี พนมยงค์ สำหรับนักประวัติศาสตร์ อาจจะเป็นตัวละครหนึ่งซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475

ขณะเดียวกัน สำหรับชนชั้นปกครองของประเทศไทย ปรีดี พนมยงค์ มีสถานะของการเป็นปีศาจร้ายที่อยู่มาอย่างยาวนาน

แต่สำหรับผู้ที่ศึกษาวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับประเด็น “รัฐสวัสดิการ” สิ่งที่ผมอยากย้ำคือ ปรีดี พนมยงค์ ไม่ใช่เพียงแค่บุคคล แต่ ปรีดี พนมยงค์ คือ สัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ปรีดี พนมยงค์ เป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อ

2 รัฐสวัสดิการเพื่อความสุขสมบูรณ์ของราษฎร

ความเท่าเทียม และที่สำคัญที่สุด จิตวิญญาณของ **ปรีดี พนมยงค์** ก็คือจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้เพื่อรัฐสวัสดิการ นั่นหมายความว่า “**ปรีดี พนมยงค์** นี้ เป็นอมตะ และจะไม่ตายไปจากการต่อสู้ในทุกยุคทุกสมัย”

หลายสิ่งซึ่งเป็นความปรารถนาในการต่อสู้ของปรีดี พนมยงค์ เมื่อเกือบ 90 ปีที่แล้ว หลายสิ่งซึ่งเป็นภาพสะท้อนการต่อสู้เพื่อสังคมที่เท่าเทียม ความทุกข์ยาก ซึ่งสร้างคนอย่างปรีดี พนมยงค์ ขึ้นมา ความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรมต่างๆ ในสังคม จนถึงวันนี้ สิ่งเหล่านี้แทบไม่ได้มีการเปลี่ยนไป แม้เวลาจะล่วงเลยมาเกือบ ศตวรรษแล้วก็ตาม

“ความเหลื่อมล้ำ

ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ ปรีดี พนมยงค์
เปลี่ยนแปลงการปกครอง กับ
ความเหลื่อมล้ำ และ ความยุติธรรม
ที่เป็นแรงบันดาลใจให้นักศึกษา และ คนรุ่นใหม่
ออกมาตั้งคำถามในวันนี้
แทบจะเป็นตัวเดียวกัน ”